

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΔΙΑΙΤΗΤΗ

Εργασία Χρυσόστομου Μάνθου

Ο νομοθέτης, στην αρχή του κειμένου του Κανόνα 8, καθορίζει το ΠΟΤΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται το ελεύθερο διαιτητή ως διαδικασία για να ξαναρχίσει ο αγώνας, ενώ στη § 2 αναλύει λεπτομερώς στο ΠΟΥ θα εφαρμόζεται, προσδιορίζοντας με σαφήνεια τη ΘΕΣΗ και όχι μόνον, αφού διαφοροποιεί και το ΠΩΣ, δηλαδή τον τρόπο.

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΔΙΑΙΤΗΤΗ»

Σύμφωνα με τον Κανόνα 9, δυο είναι οι περιπτώσεις όπου η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού.

- ✓ όταν η μπάλα περάσει, ολόκληρη, τα όρια του αγωνιστικού χώρου
- ✓ όταν σφυρίξει ο διαιτητής

Επομένως, μετά θα πρέπει η μπάλα να μπει πάλι στο παιχνίδι, γεγονός που γίνεται με συγκεκριμένες διαδικασίες. Οι διαδικασίες αυτές είναι γνωστές. Τις αναφέρω χωρίς ιδιαίτερη ανάλυση· κόρνερ, πλάγιο, από τέρματος λάκτισμα (όταν η μπάλα περάσει έξω από τις γραμμές πλάγιες και τέρματος).

Εναρκτήριο λάκτισμα (σέντρα) (όταν πρόκειται να ξεκινήσει ο αγώνας ή η παράταση, να ξεκινήσει η δεύτερη περίοδος του παιχνιδιού ή της παράτασης ή μετά από επίτευξη γκολ)

Πέναλτι, άμεσο ή έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα, αφού είχε σφυρίξει ο διαιτητής και σταμάτησε το παιχνίδι, έπειτα από μια παράβαση.

Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις που μέχρι τώρα δεν έχουν συμπεριληφθεί στον Κανονισμό, για παράδειγμα, όταν ο προπονητής πηγαίνει στην αντίπαλη τεχνική περιοχή και χαστουκίζει τον άλλον προπονητή, ενώ η μπάλα παίζει. Γι' αυτές και γι' άλλες περιπτώσεις το παιχνίδι ξαναρχίζει με ελεύθερο διαιτητή.

“Ελεύθερο διαιτητή” λοιπόν είναι ο τρόπος που χρησιμοποιεί ο διαιτητής για να ξαναρχίσει το παιχνίδι, όταν αυτό διακοπεί και δεν μπορεί να αρχίσει πάλι με τους γνωστούς ως άνω τρόπους, δηλαδή είτε με εναρκτήριο λάκτισμα, είτε με έμμεσο ή άμεσο, είτε με πέναλτι ή πλάγιο, είτε με από τέρματος λάκτισμα (άουτ) ή κόρνερ.

2. Η ΘΕΣΗ που εκτελείται το ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΔΙΑΙΤΗΤΗ

Για πολλά χρόνια και μέχρι την ποδοσφαιρική περίοδο 2018-19 γνωρίζαμε ότι το ελεύθερο διαιτητή εκτελείτο στο σημείο που ήταν η μπάλα όταν το παιχνίδι διακόπτονταν. Με την έναρξη της νέας ποδοσφαιρικής χρονιάς 2019- 2020, τα πράγματα άλλαξαν.

Άλλαξε η ΘΕΣΗ, άλλαξε και η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (ΤΡΟΠΟΣ) εκτέλεσης

Το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελείται ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΑΚΟΥΜΠΗΣΕ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ η μπάλα, πριν τη διακοπή, τον

- 👉 ΠΑΙΚΤΗ
- 👉 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ
- 👉 ΔΙΑΙΤΗΤΗ (αξιωματούχο αγώνα)

3. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Εκεί λοιπόν που η μπάλα ακούμπησε τελευταία τον παίκτη, τον εξωτερικό παράγοντα, το διαιτητή, ο διαιτητής θα εκτελεί το ελεύθερο διαιτητή για ...

- 👉 τον ίδιο παίκτη που την ακούμπησε τελευταία ή συμπαίκτη του,
- 👉 όλοι οι υπόλοιποι παίκτες πρέπει να βρίσκονται 4 μέτρα μακριά, ακόμα και οι συμπαίκτες. Όποιος δεν τηρήσει την απόσταση αυτή, θα ελέγχεται πειθαρχικά.

4. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ

- i. Για τις ανάγκες της διαδικασίας εκτέλεσης του ελεύθερου διαιτητή θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο αγωνιστικός χώρος χωρίζεται στις περιοχές πέναλτι και στον υπόλοιπο. Τι σημασία έχει αυτό; Τίποτε το σημαντικό σε σχέση με την διαδικασία που αναφέραμε παραπάνω παρά μόνον τη διαφορά ότι το ελεύθερο διαιτητή, όταν πρόκειται να εκτελεστεί στη περιοχή πέναλτι, θα γίνεται πάντα για τον τερματοφύλακα και όχι για παίκτη.

Είτε η μπάλα βρισκόταν στην περιοχή πέναλτι, όταν διεκόπη το παιχνίδι (οπότε το ελεύθερο διαιτητή θα γίνει εκεί που ήταν η μπάλα), είτε η τελευταία επαφή έγινε μέσα στη περιοχή (οπότε το ελεύθερο διαιτητή θα γίνει στο σημείο της επαφής), τότε σε ΟΛΕΣ αυτές τις περιπτώσεις το ελεύθερο διαιτητή θα γίνει με παρόντα ΜΟΝΟ τον τερματοφύλακα.

- ii. Ουσιαστικά, όταν η μπάλα κτυπήσει στο διαιτητή, το παιχνίδι συνήθως συνεχίζεται. Δεν έχει αλλάξει κάτι ως προς την “αποουδετοροποίηση” του διαιτητή. Εκείνο όμως που έχει προστεθεί και θέλει τη διακοπή του παιχνιδιού, είναι ένα “unfair” πλεονέκτημα που αποκτά μια ομάδα, όταν σημειώνει γκολ ή όταν αναπτύσσει μια πολλά υποσχόμενη επίθεση, εξ αιτίας αυτής της “σπόντας”, του εξοστρακισμού και θα συμπλήρωνα ότι είναι λογικό. Συγκεκριμένα, όταν η μπάλα κτυπά στον διαιτητή και:

- 👉 μπαίνει ΓΚΟΛ,
- 👉 ΑΛΛΑΖΕΙ ΚΑΤΟΧΗ η μπάλα, περνά δηλαδή στην αντίπαλη ομάδα,
- 👉 η όποια ομάδα, είτε η ίδια, είτε η αντίπαλη, ΞΕΚΙΝΑ μια υποσχόμενη επίθεση

το παιχνίδι πρέπει να σταματήσει και να ξεκινήσει με ελεύθερο διαιτητή εκεί που η μπάλα ακούμπησε το διαιτητή, για τον ίδιο παίκτη που άγγιξε τελευταία τη μπάλα ή συμπαίκτη του.

- iii. Ένα άλλο στοιχείο που επιβεβαιώνει τη μη αλλαγή ως προς την “αποουδετοροποίηση” του διαιτητή είναι και οι εξής πιθανές περιπτώσεις:

- 👉 Κτυπά η μπάλα στο διαιτητή και καταλήγει είτε άουτ, είτε κόρνερ, είτε πλάγιο. Το παιχνίδι θα ξεκινήσει σύμφωνα με τον Κανονισμό, δηλαδή είτε με από τέρματος λάκτισμα, είτε με κόρνερ, είτε με πλάγιο.
- 👉 Αν η μπάλα καταλήξει στον επιτιθέμενο που βρίσκεται σε θέση offside, αφού πρώτα εξοστρακιστεί στο διαιτητή, καταλογίζεται η παράβαση offside

5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- 👉 Παίκτης, ευρισκόμενος έξω από την περιοχή πέναλτι της ομάδας του, σουτάρει και η μπάλα φτάνει στο κέντρο. Ο διαιτητής σταματά το παιχνίδι, γιατί ένας αντίπαλος στραμπούληξε το πόδι του στο κέντρο του γηπέδου, κοντά στη πλάγια γραμμή.

Το παιχνίδι θα ξαναρχίσει με ελεύθερο διαιτητή εκεί που βρισκόταν ο παίκτης, δηλαδή έξω από την περιοχή πέναλτι της ομάδας του, για τον ίδιο ή άλλον συμπαίκτη του. Όλοι οι υπόλοιποι παίκτες και οι συμπαίκτες θα βρίσκονται 4 μέτρα μακριά.

- 👉 Η ίδια ακριβώς προηγούμενη περίπτωση, αλλά ο παίκτης που σουτάρει τη μπάλα, βρισκόταν μέσα στην περιοχή πέναλτι της ομάδας του.

Το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελεστεί εκεί που βρισκόταν ο παίκτης, δηλαδή μέσα στην περιοχή, αλλά για τον τερματοφύλακά του.

- 👉 Παίκτης σουτάρει. Η μπάλα κτυπά στον διαιτητή και καταλήγει πλάγιο. Το παιχνίδι θα ξαναρχίσει με πλάγιο για την αντίπαλη ομάδα.

- 👉 Παίκτης σουτάρει έξω από την αντίπαλη περιοχή. Η μπάλα μπαίνει γκολ, αφού εξοστρακίζεται στο διαιτητή.

- Αν ο διαιτητής ήταν ΕΞΩ από την περιοχή πέναλτι, το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελεστεί εκεί που ήταν ο διαιτητής, για τον ίδιο παίκτη που σουτάρει ή συμπαίκτη του

- Αν ο διαιτητής ήταν ΜΕΣΑ στην περιοχή πέναλτι, το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελεστεί εκεί που ήταν ο διαιτητής, για τον τερματοφύλακα (είναι ανεκτό να εκτελεστεί στον ΤΦ για να μην υπάρχει καθυστέρηση)

- 👉 Η ίδια ακριβώς προηγούμενη περίπτωση, αλλά η μπάλα καταλήγει άουτ (ή κόρνερ). Το παιχνίδι θα ξεκινήσει με από τέρματος λάκτισμα (ή κόρνερ).

- 👉 Επιτιθέμενος, ευρισκόμενος έξω από την αντίπαλη περιοχή πέναλτι και πλάγια, κοντά στον βοηθό, κάνει σέντρα και η μπάλα φτάνει κοντά στο σημείο του

πέναλτι. Ο διαιτητής σφυρίζει και διακόπτει, γιατί ένας παίκτης στο κέντρο, έχει κτυπήσει σοβαρά στο κεφάλι του. Το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελεστεί μέσα στην περιοχή, εκεί που ήταν η μπάλα τη στιγμή της διακοπής, για τον τερματοφύλακα.

- ☞ Επιτιθέμενος, ευρισκόμενος με τη μπάλα πάνω σε μια από τις γραμμές της αντίπαλης περιοχής πέναλτι, ακούει τον διαιτητή να σφυρίζει και να διακόπτει τον αγώνα, για τραυματισμό του τερματοφύλακά του. Το ελεύθερο διαιτητή θα εκτελεστεί εκεί που βρισκόταν ο επιτιθέμενος, πάνω στη γραμμή της αντίπαλης περιοχής, για τον αντίπαλο τερματοφύλακα.
- ☞ Η μπάλα βρίσκει σε ένα ζώο, που μπήκε ξαφνικά στον αγωνιστικό χώρο. Το ελεύθερο διαιτητή θα γίνει εκεί που ήταν το ζώο, όταν έγινε η επαφή με τη μπάλα.
 - Αν ήταν ΜΕΣΑ στη περιοχή πέναλτι θα γίνει για τον τερματοφύλακα
 - Αν ήταν ΕΞΩ από τη περιοχή, για τον παίκτη που άγγιξε τελευταία τη μπάλα ή συμπαίκτη του.
- ☞ Παίκτης σουτάρει. Η μπάλα χτυπά στο διαιτητή και καταλήγει σε συμπαίκτη του.
 - Αν ο συμπαίκτης ξεκινά μια υποσχόμενη επίθεση, το παιχνίδι σταματά για να εκτελεστεί Ε.Δ. εκεί που ήταν ο διαιτητής, για τον παίκτη ή κάποιον συμπαίκτη του
 - Αν ο συμπαίκτης ΔΕΝ ξεκινά μια υποσχόμενη επίθεση, το παιχνίδι πρέπει να συνεχιστεί.
- ☞ Αν, στη προηγούμενη περίπτωση, η μπάλα καταλήξει σε αντίπαλο, το ελεύθερο διαιτητή θα γίνει εκεί που ήταν ο διαιτητής, για τον παίκτη που σουτάρει ή για συμπαίκτη του.

6. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Προσοχή και αυτοσυγκέντρωση. Δυο σημαντικά στοιχεία με περισσότερη πλέον ένταση, αφού ο διαιτητής θα πρέπει να θυμάται θέσεις και ποιος παίκτης άγγιξε τελευταία τη μπάλα. Το θέμα «συνεργασία» ακόμα πιο επιβεβλημένο.

